

ב"ה

פרשת אמור – לג בעומר

ולקחתם לכם ביום הראשון

אמור כג, מ.

רבי שמעון בן יוחאי הפסיק מתלמודו כדי לבנות סוכה

איתא בגמרא במסכת יבמות¹: "כל האומר אין לי אלא תורה, אפילו תורה אין לו", אלא צריך לומר תורה וגמילות חסדים (כמבואר בכמה מקומות² בנוגע למאמר רבותינו ז"ל זה).

ועד שאפילו בנוגע לרבי שמעון בן יוחאי ש"תורתו אומנתו"³, איתא בירושלמי⁴: "ולא מודי רבי שמעון בן יוחאי שמפסיקין לעשות סוכה ולעשות לולב?" (בתמיה), והיינו, שזהו דבר הפשוט ללא צורך בראיה, שגם בנוגע לרבי שמעון בן יוחאי שעסקו היה בחכמה בינה ודעת, שהוא ענין התורה, לא יתכן קא סלקא דעתך שלא התעסק בעשיית סוכה ועשיית לולב.

וכמדובר פעם⁵ - שיש בזה דיוק וחיידוש - שלא זו בלבד שהפסיק לקיים מצות סוכה ולולב, לישב בסוכה וליטול לולב (כהלשון בכמה מקומות), אלא הפסיק גם "לעשות סוכה ולעשות לולב", היינו, שהתעסק בעצמו גם בעשיית הסוכה ועשיית (איגוד) הלולב, אף על פי שזוהי רק התחלת ההכנה לקיום המצוה.

ובזה גופא החידוש הוא שרבי שמעון בן יוחאי הפסיק לא רק "לעשות סוכה", שבה (יש חיידוש לגבי שאר מצוות ש) נאמר⁶ "חג הסוכות תעשה לך",

- ועד שמצינו סברא בדברי האחרונים⁷ שאפילו אם אינו יושב אחר כך בסוכה זו, הנה על ידי עצם עשיית הסוכה קיים מצות "חג הסוכות תעשה לך" (לא רק בתור הכנה לשיבת חבירו בסוכה) -

אלא הפסיק גם "לעשות לולב"⁸, אף על פי שבלולב נאמר לכתחילה "ולקחתם לכם"⁹, ולא נזכר לשון עשייה, אלא שהתחלה בזה היא על ידי העשייה שבדבר.

¹ קט, ב.

² ראה תו"מ חנ"ד ע' 326 הערה 32. וש"נ.

³ שבת יא, א.

⁴ ברכות ושבט פ"א סה"ב.

⁵ ראה גם לקו"ש ח"ח ע' 180 בשוה"ג הב'. ח"ז ע' 56 הערה 40*. חכ"ה ע' 291 הערה 45. וש"נ.

⁶ פ' ראה טז, יג.

⁷ ראה נפש חי' (להר"ר מרגליות) לאו"ח סתרכ"ה. וראה גם תו"מ חנ"ה ס"ע 56 ואילך. וש"נ.

ואף שיש לומר שהירושלמי אזיל לשיטתיה בנוגע לברכת המצוות שנוסח הברכה הוא "לעשות סוכה", "לעשות לולב"¹⁰ (כמובא בתוספות במסכת מנחות¹¹) כיון שזוהי התחלת המצוה, ואילו הבבלי אינו סובר כן, וכהפסק דין בש"ס שלנו¹² שמברכים "לישב בסוכה" ו"על נטילת לולב" - הרי הפלוגתא (אם התחלת המצוה נחשבת כבר למצוה עצמה) היא רק בנוגע לנוסח הברכה, אבל בנוגע למה שכתב הירושלמי בפשיטות "ולא מודי ר' שמעון בן יוחי שמפסיקין לעשות סוכה ולעשות לולב?" (בתמיה), גם הבבלי לא פליג על זה, שהרי "אפושי מחלוקת לא מפשינן" [להרבות מחלוקת אין אנו מרבים]¹³, ובפרט בענין של מציאות¹⁴, שזהו מה שכתוב בירושלמי שהמציאות היא שרבי שמעון בן יוחאי התעסק בעשיית סוכה ועשיית לולב.

ומזה מובן, שאפילו אלו שענינם הוא חכמה בינה ודעת כפשוטם, ובאופן ש"תורתם אומנותם", ועד לאלו שמונחים בתורת חסידות חב"ד ובהפצתה, צריכים הם להתעסק גם עם עשייה בפועל, הרבצת תורה.

...אמנם, ישנם יהודים שטוענים, ...שהם מונחים בלימוד התורה, תורתם אומנותם, ועוסקים בחכמה בינה ודעת, ואדרבה: הם יסיפו התמדה ושקידה בתורה, וסוף כל סוף ינצח אור התורה!

אך על זה נאמר בירושלמי, שזהו הסדר קודם שמגיע הזמן של סוכות; אבל בבוא הזמן של סוכות, בא רבי שמעון בן יוחאי ומתחיל להתעסק בעצמו בעשיית סוכה ולולב - "לעשות סוכה ולעשות לולב", ולא רק לישב בסוכה מוכנה שתיעשה על ידי תלמידיו. ובפרט שעל פי משמעות דברי הגמרא¹⁵ היה אביו מקורב למלכות, עשיר גדול וכו', ובודאי היה יכול להבטיח שעבדים שאינם חייבים בלימוד התורה יעשו הסוכה, ואף על פי כן, התעסק רבי שמעון בן יוחאי בעצמו בעשיית הסוכה, כפי שנקט הירושלמי בפשטות: "ולא מודי רבי שמעון בן יוחי שמפסיקין לעשות סוכה ולעשות לולב?" (בתמיה); ועל דרך זה בכל הענינים שהזמן גרמא.

...וכאמור, גם מי שתורתו אומנתו, הנה בבוא חג הסוכות אינו ממתין שיבוא מישהו אחר ויעשה הסוכה, ואז יקיים המצוה לישב בסוכה, אלא הוא מטריח את עצמו "לעשות סוכה", והרי ענינה של סוכה הוא "למחסה ולמסתור מזרם וממטר"¹⁶, מרוחות המנשבות וכו' וכו'; ועל אחת כמה וכמה שצריך להגן על כלל ישראל מזרם וממטר, ולא לעשות חשבון, שכיון שביכלתו לחדש חידוש בתורה, אין לו זמן, או שחושב שאין זה

⁸ ראה גם לקו"ש ח"כ ע' 267 הערה 10. וש"נ.

⁹ אמור כג, מ.

¹⁰ ירושלמי ברכות פ"ט ה"ג.

¹¹ מב, ב - ד"ה ואילו (ושם): "וחולק על הש"ס שלנו".

¹² סוכה מו, רע"א.

¹³ נסמן בלקו"ש ח"י ח"ס ע' 408.

¹⁴ ראה שד"ח מערכת כללים מערכת המ"ם כלל קסד.

¹⁵ ראה פסחים קיב, סע"א (ובעיון יעקב לע"י שם).

¹⁶ ישע"י ד, ו.

תפקידו לעסוק בביטול גזירה איומה שחותרת תחת קיום כל אחד ואחת מישראל, רחמנא ליצלן, בכל מקום שהם.

קטע משיחת י"ב תמוז, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשל"א חוברת ב. ע' 19.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולע"נ הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה